

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6To/11/2019
Identifikačné číslo spisu: 9519100161
Dátum vydania rozhodnutia: 03.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:9519100161.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Martina Piovartsyho na verejnom zasadnutí konanom 3. marca 2021 v Bratislave v trestnej veci proti obžalovanému I. S. pre prečin podplácania podľa § 333 ods. 1 Trestného zákona prejednal odvolanie obžalovaného I. S. podané proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T/20/2019, z 25. septembra 2019 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T/20/2019, z 25. septembra 2019 v časti - vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

u k l a d á

obžalovanému I. S., nar. XX. augusta XXXX v T., trvale bytom
T., ulica J. XXXX/X, zamestnaný
S..

Podľa § 333 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, peňažný trest vo výške 1000 € (tisíc eur).

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona, ustanovuje pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere 30 (tridsať) dní.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica rozhodol rozsudkom, sp. zn. BB-4T/20/2019, z 25. septembra 2019 tak, že obžalovaného I. S. uznal za vinného zo spáchania prečinu podplácania podľa § 333 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že

dňa 10. júla 2017 o 08.39 hod. v T. na ulici G.. XXX/XX v priestoroch výcvikového zariadenia na prízemí budovy ubytovne Policajného zboru vložil do chladničky v kancelárii V. Y. a W. C. - odborných referentov špecialistov Výcvikového zariadenia vodičov, oddelenia autodopravy Ministerstva vnútra SR, Centra podpory Košice nezistený predmet, ktorý mal slúžiť ako odmena za to, že mu dňa 11. júla 2017 W. C. vystavil povolenie na vedenie služobných cestných vozidiel bez toho, aby riadne absolvoval zdokonaľovací špeciálny výcvik spočívajúci v absolvovaní prednášky v rozsahu 8 vyučovacích hodín a overenia vedomostí z vedenia motorového vozidla, ktorý výcvik a preskúšanie sa konalo 11. júla 2017.

Za to Špecializovaný trestný súd obžalovanému uložil podľa § 333 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 a podľa § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona peňažný trest vo výške 1.000 (tisíc) Eur a podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený ustanovil obžalovanému náhradný trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) mesiacov.

Špecializovaný trestný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate nasledovne:

„Dokazovaním vykonaným na hlavnom pojednávaní mal súd za preukázané, že obžalovaný I. S. 10. júla 2017 o 08.39 hod. v T. na ulici G.. XXX/XX v priestoroch výcvikového zariadenia na prízemí budovy ubytovne Policajného zboru vložil do chladničky v kancelárii V. Y. a W. C. - odborných referentov špecialistov Výcvikového zariadenia vodičov, oddelenia autodopravy Ministerstva vnútra SR, Centra podpory Košice - nezistený predmet, ktorý mal slúžiť ako odmena za to, že mu 11. júla 2017 W. C. vystavil povolenie na vedenie služobných cestných vozidiel bez toho, aby riadne absolvoval zdokonaľovací špeciálny výcvik spočívajúci v absolvovaní prednášky v rozsahu 8 vyučovacích hodín a overenia vedomostí z vedenia motorového vozidla, ktorý výcvik a preskúšanie sa konalo 11. júla 2017. Bez absolvovania prednášky a úspešného overenia vedomostí z vedenia motorového vozidla by obžalovaný nebol podľa predpisov ministerstva vnútra osobou spôsobilou na to, aby viedol služobné cestné motorové vozidlá. Obžalovaný uviedol, že s V. Y. sa pozná veľmi dlho. Dňa 10. júla 2017 bol v službe, pričom spolu s G. G. zašli za inštruktormi opýtať sa, kedy je termín zdokonaľovacieho špeciálneho výcviku. V. Y. im povedal, aby prišli na druhý deň, kedy je riadny termín. V taške mal šunku, ktorú priniesol V. Y. ako darček na narodeniny a túto vložil do chladničky umiestnenej v kancelárii. V tomto smere závery obžaloby, že do chladničky vložil fľašu alkoholu nie sú pravdivé. Na druhý deň sa spolu s G. G. dostavili na školenie na ul. G.. XX v T. o 08.00 h., pričom školenie trvalo od 08.00 h do 10.30 h. Riadne absolvoval školenie a aj testy. Na školení boli prítomní obaja inštruktori, a to V. Y. a W. C.. Nakoľko na školení nemal pri sebe povolenie, tak mu nemohli inštruktori vyznačiť jeho predĺženie. Preto sa okolo poludnia dostavil do priestorov kancelárie inštruktorov a asi W. C. predĺžil platnosť povolenia jemu a G. G.. Svedkovia W. C. a V. Y. odmietli k veci vypovedať. Svedok G. G. uviedol, že je príslušníkom PZ zaradeným na KDI KR PZ Košice ako referent. Dňa 10. júla 2017 išiel spolu s I. S. opýtať sa na ulicu G.. XX v T. na termín najbližšieho školenia a skúšky na tzv. služobný kupón. V kancelárii boli prítomní obaja inštruktori. V. Y. im oznámil, že najbližší termín školenia je v ďalší deň. Nevedel, či im povedali aj nejaký časový termín školenia. Skontroloval im žiadosti a nechal si ich u seba. Na druhý deň 11. júla 2017 sa obaja ráno o 08.00 hod. dostavili na školenie do učebne na ul. G.. XX v T., pretože v tomto čase sa školenia konajú. Po absolvovaní školenia, ktoré trvalo 3, 4 alebo 5 hodín vrátane vykonania testov z príslušných predpisov poprosil kolegu I. S., aby mu prevzal služobný kupón. Svedok si nepamätal koľko policajtov sa zúčastnilo 11. júla 2017 na školení a nevedel sa vyjadriť, či mal I. S. dňa 10. júla 2017 so sebou igelitovú tašku, a teda ani k tomu, čo v nej bolo. Keď boli spolu s obžalovaným v kancelárii inštruktorov, tak si navzájom tykali. Rovnako nevedel povedať, či sa obžalovaný so svedkom stretával, či si gratulovali k osobným sviatkom, pretože svedok pri žiadnej takej gratulácii nebol. Z obrazovo-zvukového záznamu z 10. júla 2017, vyplýva, že po príchode obžalovaného a svedka G. do kancelárie inštruktorov 10. júla 2017 o 8.38 hod. na otázku V. Y., čo potrebujú, obžalovaný odpovedal „čo asi“. V. Y. následne hovorí, že dnes nemajú nič. Na to reaguje obžalovaný slovami, že príde, keď sa bude dať. V. Y. mu hovorí, aby nechal papiere tam. Následne svedok G. G. odchádza z kancelárie a v čase jeho neprítomnosti obžalovaný potľapkal igelitovú tašku a pýtal sa V. Y. „toto kde ti dám?“. V. Y. odpovedal „toto nič, toto si zober“. Obžalovaný s tým vyjadruje nesúhlas a V. Y. mu povedal „vážne ti hovorím“ a rukou urobil gesto a očami po priestoroch kancelárie. Obžalovaný I. S. mu odpovedal slovami „to sa len rozpráva“. V. Y. reagoval slovami „to sa nerozpráva“. I. S. mu

odpovedal, tak na chodbe ti to nechám a zasmial sa. V čase o 08:39:00 h. obžalovaný I. S. potom išiel ku chladničke v kancelárii so slovami „pozriem akú máte šunku v chladničke“, otvoril ju a zo svojej farebnej igelitovej tašky vybral nezistený predmet, ktorý do nej vložil. Po návrate G. G. do miestnosti skontroloval V. Y. úplnosť žiadosti a ďalších podkladov G. G., pričom mu dal zaškrtnúť a doplniť potrebné údaje. Následne I. S. s G. G. odišli z kancelárie. Ešte pred odchodom G. G. z kancelárie je zo záznamu zistiteľné, že obžalovaný igelitovú tašku, ktorú drží v ruke ukázal svedkovi G. a tento do nej aj nahliadol. V rámci rozhovoru im inštruktor tiež oznamuje, aby prišli nasledujúci deň o 13. hodine. Z obrazovo-zvukového záznamu z 11. júla 2017 vyplýva, že obžalovaný si bol prevziať povolenie na vedenie služobných cestných vozidiel v obedňajších hodinách o 12:54 hod., pričom sa inštruktora W. C. spýtal: veľa ľudí bolo dneska? V závere záznamu sa obžalovaný spýtal aj V. Y., ktorý práve prišiel: bolo hodne ľudí? Súd tieto obrazovo-zvukové záznamy vyhodnotil ako dôkazy preukazujúce korupčné konanie obžalovaného. Obžalovaný na zistenie, kedy sú termíny školení, niesol so sebou v igelitovej taške nezistený predmet, ktorý mal slúžiť ako odmena za to, že mu bude vydané potvrdenie o úspešnom absolvovaní zdokonaľovacieho špeciálneho výcviku bez toho, aby sa ho zúčastnil. Tento záver vyplýva z celkovej situácie a tiež z jeho odpovede na otázku inštruktora, čo potrebujú a z toho, že v druhý deň prebral potvrdenie o úspešnom absolvovaní školenia, hoci z jeho otázok obom inštruktormi je zrejmé, že nevedel, koľko policajtov sa školenia zúčastnilo, čo by samozrejme vedel a nepýtal by sa na to, ak by na ňom bol. Výzvu V. Y., aby podklady nechal u neho, súd chápe ako vyjadrenie, že inštruktor je ochotný potvrdenie aj bez účasti na školení vystaviť aj vzhľadom na to, že im inštruktor oznámil, aby prišli nasledujúci deň o 13. hodine, hoci školenie sa konalo od 08.00 hod. a obžalovaný ako odmenu následne vkladá nezistený predmet do chladničky. Rozhovor medzi nimi bezprostredne pred týmto úkonom obžalovaného súd hodnotí ako formálne odmietnutie takejto nedôvodnej odmeny s poukazom na možné odpočúvanie, resp. nahrávanie zo strany inštruktora, ktoré naznačené obavy obžalovaný zľahčoval, a preto uviedol, že sa pozrie, akú šunku majú v chladničke, čo následne používa aj ako svoju obhajobu. Pokiaľ obžalovaný v rámci vyjadrenia k obrazovo-zvukovému záznamu poukázal na to, že on sám je inštruktormi autoškoly a má vedomosti z predpisov o cestnej premávke v takom rozsahu, že z jeho strany nie je problém úspešne absolvovať testy z pravidiel cestnej premávky, súd o tomto jeho tvrdení nemá pochybnosti, ale nepovažuje ho za dostatočne dôvodné na to, aby súd viedlo k inému, ako už uvedenému vysvetleniu obsahu vzájomnej komunikácie obžalovaného a svedka s inštruktormi. Voľnou úvahou je možné dospieť k záveru, že motiváciou obžalovaného skutočne nebolo vyhnúť sa preskúšaniu z odbornej spôsobilosti, pretože s tým by nemal problémy, ale motiváciou bolo, aby nemusel stráviť predpísaný čas na školení a tento čas jednoducho využiť inak. Pokiaľ obžaloba uvádza, že v taške mal obžalovaný fľašu nezisteného alkoholu, čo usudzuje z toho, že tento predmet mal vkladať do časti chladničky, ktorá slúži na ukladanie fliaš, prípadne zo zvuku pri jeho vložení, súd sa s týmto záverom nestotožnil, pretože ide o nepodloženú úvahu a ani prípadný zvuk skla nevylučuje vloženie iného predmetu ako fľaše do chladničky, ak dôjde k zasiahnutiu už tam uložených iných fliaš. Z obrazovo-zvukového záznamu nie je zrejma špecifikácia predmetu, ktorý obžalovaný vložil do chladničky, pretože ho kamera nezachytila. Kamera bola umiestnená v kancelárii práve oproti chladničke, a keď obžalovaný tento predmet do chladničky vkladal, zakrýval tento úkon svojím telom. Aj keby išlo o fľašu, vychádzajúc z toho, že obžalovaný dvere chladničky iba pootvoril, nie je aj tak možné hovoriť o fľaši alkoholu, ako to uvádza obžaloba, nakoľko na tento záver nie je žiadny dôkaz. Táto skutočnosť viedla súd k úprave skutku oproti skutkovej vete obžaloby na konštatovanie nezisteného predmetu. Bez ohľadu na to, čo obžalovaný vložil do chladničky, išlo o predmet, ktorý podľa súdu mal slúžiť ako odmena za to, že inštruktor nespĺní svoje povinnosti vyplývajúce z jeho zamestnania a potvrdí obžalovanému úspešné absolvovanie školenia aj bez toho, aby sa ho zúčastnil. Pokojne to mohla byť aj šunka, ako uvádza obžalovaný. Nebola to však šunka, ktorá by bola jeho darom inštruktormi pri príležitosti jeho narodenín. Tento záver vyplýva z vyššie uvedenej komunikácie, pretože obžalovaný ani slovom nespomenul, že ide o dar pri tejto príležitosti, pričom logicky je možné vyvodiť, že by túto skutočnosť, že ide o dar na narodeniny aspoň nepriamou gratuláciou k výročiu spomenul, ak by jeho obhajoba bola pravdivá. Rovnako na tento záver nasvedčuje skutočnosť, že V. Y. narodeniny oslavuje XX. I. a W. C. X. D., čo vylučuje pravdivosť obhajoby obžalovaného a nič na tomto závere nemôže zmeniť ani to, keď obžalovaný uvádza, že od tohto narodeninového výročia sa s V. Y. nestretol. Rovnako je potrebné v tomto smere poukázať na to, že v prvopočiatku inštruktor apriori odmietol prijať akúkoľvek vec, ktorú obžalovaný so sebou priniesol, čo vyplýva z jeho reakcie na otázku obžalovaného, kde mu má tento

nezistený predmet dať. Pokiaľ obhajoba namietala nezákonnosť obrazovo-zvukového záznamu s poukazom na to, že z predložených záznamov je zrejmé, že nie sú úplné, nakoľko pri niektorých chýbajú ich časti, s tým že pre tieto chýbajúce časti trpí neodstrániteľnou vadou, súd k tomu uvádza, že s týmto záverom sa nestotožnil. Obstaranie a vyhotovený obrazovo-zvukový záznam považuje súd za zákonný, pretože bol získaný na základe odôvodneného príkazu príslušného sudcu pre prípravné konanie. To, že niektoré čiastkové záznamy chýbajú, je vysvetliteľné stanoviskom Prezídia PZ SR v inej veci, týkajúcej sa inej osoby obžalovaného, ktoré obhajoba na hlavnom pojednávaní predložila a z ktorej vyplýva, že k tomu došlo vzhľadom na závalu na použitom technickom zariadení. Opätovné vyžiadanie odôvodnenia, prečo niektoré časti záznamov chýbajú, súd v tomto smere považoval za nadbytočné, nakoľko aj keď vysvetlenie PPZ SR bolo vyžiadané v inej veci, z odpovede je zrejmé, že sa týka aj veci obžalovaného, keď obrazovo-zvukový záznam bol obstaraný v súhrnnej akcii nazvanej „Výcvik“, ktorej súčasťou sú aj obrazovo-zvukové záznamy týkajúce sa osoby obžalovaného z 10. júla 2017 a 11. júla 2017. Záznamy týkajúce sa osoby obžalovaného z predmetných dní pritom žiadnou vadou netrpia, nie sú prerušované a tvoria evidentne ucelený celok, preto nie je možné dospieť pre chýbajúce sekvencie týkajúce sa iných dátumov a časov pri konaní iných osôb k záveru, že ide o nezákonný dôkaz vo vzťahu k osobe obžalovaného, ako to namietala obhajoba, ale ide o dôkaz, ktorý je spôsobilý byť súdom hodnotený. Činnosť pri zdokonaľovacích špeciálnych výcvikoch a následne vydávaných povolení na vedenie služobných cestných vozidiel v rámci Ministerstva vnútra Slovenskej republiky presahuje rámec individuálnych práv a záujmov jednotlivca a je podľa záveru súdu obstarávaním veci všeobecného záujmu. Služobným cestným vozidlám Ministerstva vnútra Slovenskej republiky je často priznávané tzv. právo prednostnej jazdy a je záujmom celej spoločnosti, aby osoby, ktoré takéto motorové vozidlá vedú, riadne absolvovali predpísaný výcvik. Bez absolvovania tohto výcviku bol obžalovaný osobou, ktorá by nemohla ako policajta plniť všetky svoje povinnosti, najmä by nemohol viesť služobné cestné vozidlo. Za obstarávanie vecí všeobecného záujmu je v súdnej praxi považované aj absolvovanie výcviku za účelom získania vodičského preukazu občanmi, príp. inými fyzickými osobami, ktorú skutočnosť je vo smere k podmienkam výkonu služobného pomeru policajta potrebné po právnej stránke hodnotiť rovnako. Pre právne posúdenie veci je bezpredmetné, či obžalovaný poskytol fľašu alkoholu, šunku alebo inú vec, ako to uzavrel v skutkových zisteniach súd, pokiaľ táto vec slúžila ako odmena za to, že mu bolo oprávnenou osobou vystavené potvrdenie o vykonaní výcviku, hoci podmienky na jeho vystavenie v skutočnosti nesplnil, teda na jeho vystavenie nemal právny nárok. Skutočnosť, že obžalovaný na základe takto nedôvodne vydaného povolenia na vedenie služobných cestných vozidiel počas dvoch rokov vykonával činnosť vodiča takýchto vozidiel MV SR neznamená zánik jeho trestnej zodpovednosti. Súd skúmal v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona či závažnosť činu nie je nepatrná, a teda nejde o prečin s negatívnym záverom, najmä s prihliadnutím na to, že v osobe obžalovaného ide o policajta, ktorý by mal spoločnosť chrániť pred páchatelmi trestných činov a ísť príkladom ostatným občanom, nie obchádzať platné predpisy a bez splnenia podmienok potom vykonávať svoje povinnosti a už vôbec nie tým, že za obchádzanie predpisov jeho zamestnávateľa sa dopustí korupčného konania. Vzhľadom na nezistenie poľahčujúcich ani priťažujúcich okolností a tiež na to, že obžalovaný stojí pred súdom prvýkrát, súd dospel k záveru, že uloženie trestu odňatia slobody by bolo neprimerane prísne a rozhodol uložiť mu trest peňažný. V rámci výmery peňažného trestu súd prihliadal najmä na jeho primeranosť vzhľadom na príjem obžalovaného tak, aby tento trest určitým spôsobom zasiahol jeho ekonomický status, teda hlavne, aby nebol nízky vo vzťahu k pravidelnému mesačnému príjmu, ktorý má zo služobného pomeru. Obžalovaný dosahuje príjem 1.100 eur mesačne, čo zverejnil v zápisnici o svojom výsluchu a z tohto hľadiska súd za primeraný súd považoval peňažný trest 1.000,- € (jedentisíc eur). Spolu s uloženým peňažným trestom súd ustanovil pre prípad, že by jeho výkon bol úmyselne zmarený aj náhradný trest odňatia slobody na 10 (desať) mesiacov".

Proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu podal odvolanie obžalovaný I. S., proti výroku o vine ako aj výroku o treste vrátane konania, ktoré predchádzalo vyhláseniu rozsudku. Argumentoval v podstate nasledovne:

„Záver obžaloby, že obžalovaný do chladničky vložil nezistenú fľašu alkoholu, nie sú pravdivé. Na strane druhej sa nestotožňujeme so záverom prvostupňového súdu, že bez ohľadu na to, čo obžalovaný vložil do chladničky, išlo o predmet, ktorý podľa súdu mal slúžiť ako odmena Tento záver a konštatovanie prvostupňového súdu nemá oporu v Trestnom zákone ani v Trestnom poriadku ani

publikovanej judikatúre súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu SR ani Ústavného súdu SR. Ako vypovedal sám obžalovaný, tento dal do chladničky šunku na ochutnanie ako darček a nie ako úplatok, čo na jednej strane pripúšťa aj prvostupňový súd konštatovaním „Pokojne to mohla byť aj šunka, ako uvádza obžalovaný“. Na strane druhej súd jedným dychom oponuje, že „Nebola to však šunka, ktorá by bola jeho darom inštruktorovi pri príležitosti jeho narodenín“ argumentujúc, že V. Y. narodeniny oslavuje XX. I. a W. C. X. D....“. K takému hodnoteniu a záveru nemal súd dostatočne zistené skutočnosti o vzťahu obžalovaného k V. Y., s ktorým sa pozná, ako sám uviedol veľmi dlho, z plesov aj z jeho práce ako policajta, keď tento zastupoval KR PZ ako poškodenú stranu pri dopravných nehodách, týkajú si. Rozhodujúcim faktorom, ktorý pomáha odlíšiť dar od úplatku, je úmysel osoby, ktorá ho poskytuje. Dar sa nepodmieňuje protihodnotou, ale je prejavom vďačnosti či náklonnosti k obdarovanému. Obžalovaný nemal potrebu dávať úplatok V. Y., sám je dopravným inštruktorom KR PZ ODI, vykonáva školenia v dvoch autoškolách na získanie vodičského oprávnenia, v Policajnom zbore pracuje takmer 25 rokov. Prvostupňový súd k písomne podaným námietkam o nezákonnosti vyhotoveného obrazovo - zvukového záznamu a návrhom a vykonanie dokazovania z 22. augusta 2019 sa dostatočne nevysporiadal, explicitne o nich nerozhodol, mimo odmietnutia vyžiadania správy a vysvetlenie k „poruche“ pri zápise záznamov na technickom zariadení. Zo správy Prezídia PZ vyplýva, že k poruche pri zápise záznamov a strate dát došlo chybou na technickom zariadení, ktorej špecifikáciu súd odmietol vykonať a odstrániť pre nadbytočnosť. Ak k poruche došlo chybou na technickom zariadení, ako potom vysvetliť, že následne sa chyba sama odstránila, bol vykonaný ďalší obrazovo - zvukový záznam, a potom zase došlo k poruche chybou na technickom zariadení? Na túto otázku a záhadu odpoveď nemáme. Prokurátor v podanej obžalobe z 3. júla 2019 v návrhovej časti v bode 3/ navrhuje podľa § 270 ods. 2 Trestného poriadku prehrať pripojený obrazovo - zvukový záznam na č. l. 41 trestného spisu. Zaznamenaný zvukovo - obrazový záznam bol vykonaný na základe rozhodnutia sudcu pre prípravné konanie od 12. júna 2017 na dobu 3 (troch) mesiacov, t. j. do 12. septembra 2017. Výšetrovateľ PZ nám však na požiadanie vyhotovil kópiu uvedeného obrazovo - zvukového záznamu len za obdobie 2 (dvoch) mesiacov od 12. júna do 15. augusta 2017. Pri prehrávaní týchto záznamov sme zistili, že v dňoch 24. až 26. júla 2017 došlo k zrejým technickým zásahom a manipulácii s uvedenými záznamami vymazaním ich častí. Podľa nami získaných informácií boli na uvedených obrazovo - zvukových záznamoch zaznamenaní mimo ostatných aj iní (vysokí funkcionári, resp. bývalí vysokí funkcionári, ktorí už nie sú príslušníkmi PZ) príslušníci PZ (malo by to byť zrejme z ich prehratia), ktorí však trestne stíhaní nie sú A tak sa natískajú ďalšie otázky? Kto si osobuje v tomto štáte právo rozhodovať, kto bude a kto nebude braný na trestnú zodpovednosť, kto bude a kto nebude trestne stíhaný?!?! Prokurátor? Výšetrovateľ PZ? Nie nepovšimnuteľnou okolnosťou je fakt, že v kancelárii V. Y. a W. C. boli počas realizácie obrazovo - zvukových záznamov zachytené aj iné ďalšie osoby a je možné, že pritom došlo k porušeniu ich osobnostných práv. Zaoberal sa vôbec niekto kompetentný touto otázkou?! Navyiac v zmysle uznesenia NS SR, sp. zn. 5To/3/2018, malo byť zaznamenané a vypracovaná správa o tom, akým spôsobom a kým bol obrazovo - zvukový záznam vyhotovený, resp. získaný, čo v danom prípade zrejme vykonané nebolo, a preto trváme na našom názore a presvedčení, že tento dôkaz nebol vykonaný zákonným spôsobom. Ustanovenia Trestného poriadku v tomto prípade sa viažu na striktné zákonom dané predpoklady vyhľadania (vzniku) a realizácie dôkazu obrazovo - zvukového záznamu za splnenia zákonného predpokladu rozhodnutia súdu o tom, len pri vymedzenom okruhu trestných činov, kde vykonanie takého dôkazu pre svoju špecifickosť je zverené príslušnému útvaru Policajného zboru (2Tdo/24/2013). Poukazujem aj na rozhodnutie ESLP zo 4. apríla 2017 vo veci Matanović proti Chorvátsku, podľa ktorého je v spise nevyhnutné zachovávať záznam v jeho celosti, t. j. kompletný záznam celej doby zaznamenávania, či už telekomunikačnej prevádzky alebo obrazovo - zvukového záznamu. Pokiaľ sa tak nestalo a do spisu boli založené len vybrané záznamy, ide o dôkaz nepoužiteľný v trestnom konaní. Z odbornej literatúry sú známe závery, že ak sa dôkaz získa spôsobom, ktorý odporuje zákonu, sa stáva nezákonným a taký dôkaz nie je možné v trestnom konaní použiť. V rámci analýzy otázky, kedy sú dôkazy získané zákonne a kedy nie, je ideálne siahnuť po rozhodnutiach prijatých či už domácimi alebo zahraničnými súdnymi orgánmi. Takmer dokonalú odpoveď na predmetnú otázku vyslovil podľa nášho názoru ESLP v prípade Jalloh proti Nemecku ..., kde ESLP precízne vymedzil, čo sa považuje za dôkaz získaný zákonne a čo je potrebné naopak považovať za dôkaz získaný nezákonne. V neposlednom rade dávame do pozornosti skutočnosť, že na hlavnom pojednávaní nebol oboznámený obsah rozhodnutia sudcu pre prípravné konanie ŠTS, sp. zn. BB-ŠTS-V-

403-1/17-Ntt-33, z 18. mája 2017 v zmysle ustanovenia § 114 ods. 1 Trestného poriadku, z ktorého by bolo zrejmé, na základe akých skutočností, akého podnetu, bol vydaný a či bol riadne odôvodnený. Predovšetkým ide o zistenie a preukázanie, či nebol vydaný formálne, bez uvedenia konkrétnych skutočností, vo všeobecnej rovine, ináč povedané, či bol vydaný v súlade so zákonom č. 166/2003 Z. z. o ochrane pred odpočúvaním, resp. s ustanovením § 114 Trestného poriadku a ustálenou judikatúrou NS SR a nálezmi ÚS SR (napr. I. ÚS 274/05; III. ÚS 80/08). Sme toho názoru, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu bol vydaný na základe nezákonne vykonaného prípravného konania aj hlavného pojednávania, nesprávneho vyhodnotenia skutkového a právneho stavu, a preto z uvedených dôvodov navrhujeme Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby po prehodnotení výsledkov dokazovania a zvážení všetkých okolností:

„I. podľa § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 25. septembra 2019, sp. zn. BB-4T/20/2019 a II. Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol“.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Špecializovaný trestný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Trestného poriadku, a to najmä zásady zákonného procesu (§ 2 ods. 7 Trestného poriadku), práva na obhajobu (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku), náležitého zistenia skutkového stavu veci (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku), voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku) ako aj zásady rovnosti strán (kontradiktórnosti) tak, ako je táto obsiahnutá v § 2 ods. 14 Trestného poriadku. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Špecializovaný trestný súd v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne presvedčivo a zrozumiteľne vysvetlil, na základe akých dôkazov dospel k záveru o jeho vine.

Najvyšší súd konštatuje, že Špecializovaný trestný súd vyhodnotil vykonané dôkazy súhrne logickým a zároveň aj presvedčivo odôvodneným spôsobom, ktorému hodnoteniu z hľadiska pravidiel § 2 ods. 12 Trestného poriadku nemožno nič vytknúť. Hodnotenie dôkazov Špecializovaného trestného súdu neodporuje základným princípom logického myslenia. Skutočnosť, že obžalovaný sa nestotožňuje so skutkovými a právnymi závermi Špecializovaného trestného súdu nemôže sama o sebe viesť najvyšší súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených Špecializovaným trestným súdom.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne právo strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/2008, II. ÚS 197/2007, II. ÚS 78/2005, V. ÚS 252/2004).

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie otázky, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, ktoré ostali sporné, alebo ktoré sú nevyhnuté na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, preskúmaného v odvolacom konaní. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na to, že v

dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby najvyšší súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa.

Čo sa konkrétnych odvolacích námietok obžalovaného týka, tieto je možné rozdeliť do troch samostatne stojacich, avšak obsahovo na seba v podstate nadväzujúcich a vzájomne sa prekrývajúcich okruhov:

i) polemika so závermi Špecializovaného trestného súdu ohľadom motivácie obžalovaného „odmeniť“ sa za vystavenie potvrdenia o absolvovaní výcviku pre vedenie služobného motorového vozidla s právom prednostnej jazdy bez jeho skutočného absolvovania a spochybňovanie správnosti konštatovaní Špecializovaného trestného súdu ohľadom toho, čo vlastne malo byť hmotným predmetom tejto „odmeny“, k čomu obžalovaný pripojil vlastnú interpretáciu skutkového deja,

ii) neúplnosť získaných obrazovo - zvukových záznamov z kancelárie V. Y., s ktorými malo byť podľa názoru obžalovaného účelovo manipulované, čo má z dôkazného hľadiska za následok ich nepoužiteľnosť, k čomu obžalovaný súčasne namieta neoboznámenie obsahu príkazu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu na vykonanie obrazovo-zvukových záznamov,

iii) popis skutočností, ktoré mali bezprostredne predchádzať spáchaniu skutku s vyslovením vlastných úvah o tom, prečo došlo k postaveniu obžalovaného pred súd.

K odvolacím námietkam najvyšší súd uvádza:

Obžalovaný v sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia (č. l. 17 a nasl., zv. I. spisu) doslova uviedol nasledovné: „obdobný postup pri predĺžovaní platnosti povolenia na vedenie služobného motorového vozidla, podľa našich poznatkov a informácií, je zrejme zaužívaný vo všetkých útvaroch PZ na Slovensku, nielen v T.. Mnohí naši kolegovia a nadriadení i vo vyšších postoch na vedúcich funkciách, sa zhrozili, keď sa dozvedeli o tomto našom prípade, lebo keby tam bola kamera vtedy, keď tam boli, tak by tam boli zachytení aj oni...“.

Tým obžalovaný celkom zrozumiteľne naznačil a potvrdil správnosť a opodstatnenosť podanej obžaloby. V tomto smere sa potom javí bezpredmetným polemizovať o tom, či obžalovaný S. položil V. Y. do chladničky „šunku“ alebo fľašu alkoholu, resp. nezistený predmet ako aj bližšie rozvíjať význam konania obžalovaného. Inak povedané, odvolaciemu súdu sa so zreteľom na uvedené javilo ťažké uveriť obhajobnej argumentácii obžalovaného, avšak napriek tomu podrobil obhajobné námietky prieskumu a dospel k nasledovným záverom:

Podľa § 333 ods. 1 Trestného zákona, kto inému v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu priamo alebo cez sprostredkovateľa poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok, alebo z toho dôvodu poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok inej osobe, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

Podľa § 131 ods. 1 Trestného zákona, vecou všeobecného záujmu sa na účely tohto zákona rozumie záujem presahujúci rámec individuálnych práv a záujmov jednotlivca, ktorý je dôležitý z hľadiska záujmov spoločnosti.

Podľa § 131 ods. 3 Trestného zákona, úplatkom sa na účely tohto zákona rozumie vec alebo iné plnenie majetkovej či nemajetkovej povahy, na ktoré nie je právny nárok.

V oblasti výkonu štátnej moci nemožno tolerovať žiadne úplatky, a to ani nepatrnej hodnoty (primerane R 17/1978). Obstarávanie vecí všeobecného záujmu je zároveň činnosťou, ktorá súvisí s plnením úloh týkajúcich sa vecí všeobecného záujmu, teda nielen rozhodovanie orgánov štátnej moci, ale aj iná činnosť v oblasti uspokojovania materiálnych, sociálnych, zdravotných, kultúrnych a iných potrieb občanov a právnických osôb. Ide teda o plnenie všetkých úloh, na ktorých riadnom a nestrannom plnení

má záujem celá spoločnosť alebo určitá sociálna skupina - nepatrí sem len činnosť občanov, ktorá je výlučne prejavom ich osobných práv (primerane R 1/1978, R 17/1978, R 16/1988 alebo R 13/1990-II). Pre naplnenie tohto znaku nie je rozhodujúca výška úplatku, ktorú je naopak potrebné hodnotiť v súvislosti s ďalšími okolnosťami, ktoré určujú stupeň závažnosti činu.

V činnosti orgánov verejnej moci je obstaraním vecí všeobecného záujmu nielen vlastné rozhodovanie a jeho výkon, ale aj administratívno - správne policajné činnosti. Vyžaduje sa, aby medzi úplatkom a obstaraním vecí všeobecného záujmu existovala súvislosť; takáto súvislosť je daná vtedy, keď úplatok má vzťah ku konkrétnej činnosti, ktorá má povahu obstarania vecí všeobecného záujmu (R 18/1978).

Úplatkom je neoprávnená výhoda, ktorú dostáva uplácany alebo s jeho súhlasom iná osoba, spočívajúca spravidla v priamom majetkovom prospechu, napr. finančnom alebo materiálnom. Môže však ísť aj o výhodu iného druhu, napr. protislužbu. Z hľadiska naplnenia tohto znaku nie je rozhodujúca výška úplatku, nakoľko Trestný zákon neustanovuje žiadnu hodnotovú hranicu.

Obhajoba obžalovaného spočívajúca v tom, že „predmet“ odovzdaný v kancelárii bol darom Y. pri príležitosti jeho narodenín, je spoľahlivo rozptýlená konštatovaním Špecializovaného trestného súdu s poukazom na jednak iné dátumy narodenín tak V. Y. ako i W. C., v porovnaní s dátumom spáchania skutku, ako aj s odkazom na reakciu Y., ktorý v podstatne hneď odmietal akýkoľvek „dar“. S poukazom na uvedené je správny záver Špecializovaného trestného súdu, ktorý konštatoval, že bez ohľadu na to, čo obžalovaný vložil do chladničky, išlo o predmet, ktorý mal slúžiť ako odmena za to, že inštruktor Y. nesplní svoje povinnosti vyplývajúce z jeho zamestnania a potvrdil obžalovanému úspešné absolvovanie školenia aj bez toho, aby sa ho zúčastnil.

Najvyšší súd dodáva, že nie je zrejmé, prečo by na obyčajné obdarovanie k narodeninám obžalovaný s Y. komunikovali takým spôsobom, ako je uvedené vyššie, pričom samotný V. Y. by verbálne i neverbálne gestikuloval po miestnosti, na čo by obžalovaný S. reagoval slovami „To sa len rozpráva“. Rovnako tak nie je jasné, prečo by pri obdarovaní určitej osoby pri príležitosti jeho narodenín bolo po prvotnom skutočne kategorickom a priam expresívnom odmietnutí (ktoré sa už samo o sebe javí ťažko pochopiteľným v naznačenom kontexte) bolo následne prijateľné „položenie daru“ vo vedľajšej miestnosti s tým, že „... tam nebude“. O to viac, ak obžalovaný S. v jeho výpovedi z prípravného konania z 18. júna 2018 uviedol, že „V čase, keď som dával do chladničky šunku, tá bola zmrazená ...“ (č. l. 37 a nasl., zv. I. spisu). Odvolací súd poznamenáva, že z praktického hľadiska sa javí ťažko pochopiteľné konanie obžalovaného, ktorý by zmrazené mäso položil do vedľajšej miestnosti s izbovou teplotou, navyše v letných mesiacoch.

Konanie V. Y. a jeho verbálny prejav nie je podľa názoru najvyššieho súdu úplne štandardnou reakciou pri gratulácii medzi priateľmi, resp. pri darovaní „šunku“ (nakoľko podľa vyjadrenia obžalovaného S. z prípravného konania tento vedel, že V. Y. má rád šunku). O to viac, ak obžalovaný v skôr označenej výpovedi z prípravného konania uvádzal „vysvetlenia“ ako „Neviem vysvetliť, prečo som mu nepovedal jasne, že som mu doniesol na ochutnanie moju šunku“ a pod.

Ak následne odvolací súd pristúpil k oboznámeniu sa s prepisom obrazovo - zvukového záznamu z 10. júla 2017 v čase od 08:38:30 do 08:39:15 hod., presvedčivosť obhajobnej argumentácie obžalovaného klesala tomu úmerným spôsobom.

K tomu najvyšší súd uvádza niektoré pasáže z dotknutého prepisu záznamu, kde pod písmenom B vystupuje obžalovaný S. a pod písmenom A V. Y. (č. l. 49 a nasl., zv. I. spisu):

A: „Toto nič, toto si zober“.

B: „Ale hej“.

A: „Tak nie a vážne ti hovorím“.

B: „Prečo“

A: „Lebo“.

B: „A to sa rozpráva“.

A: „Nie! To nech sa nerozpráva“.

B: „Tak na chodbe ti to nechám“.

A: „Ha, ha, ha, ha“.

B: „Ha, ha, ha, ha. Alebo vo vedľa do triedy, tam ... Tam nebude“.

B: „Pozriem akú máte šunku v chladničke, hej“?

A: „A“.

B: „Máte nejakú šunku ? Máte šunku, hej“.

A: „Papiere mi tu necháš a ehm“.

B: „Dobre“ .

Nasledujúci deň (11. júla 2017) si bol obžalovaný vyzdvihnúť povolenie na vedenie služobných motorových vozidiel, pričom okrem iného sa inštruktora C. spýtal aj to, že: „ ... veľa ľudí bolo dneska“? a V. Y., ktorý práve prišiel, sa opýtal: „ ... bolo hodne ľudí“?

Z toho je bezpečne zrejmé, že obžalovaný sa výcviku nezúčastnil, a tak preukázané tvrdenie prokurátora v obžalobe, že obžalovaný poskytol V. Y. úplatok za to, že mu vystavil povolenie na vedenie služobných motorových vozidiel bez toho, aby absolvoval školenie a test. Uvedené zároveň vyvracia pravdivosť tvrdení svedka G. G. a obžalovaného, že sa školenia zúčastnili.

K právnej kvalifikácii zisteného skutku Špecializovaný trestný súd výstižne uviedol, že služobným cestným vozidlám Ministerstva vnútra Slovenskej republiky je často priznávané tzv. právo prednostnej jazdy. Preto je záujmom celej spoločnosti, aby osoby, ktoré takéto motorové vozidlá vedú, riadne absolvovali predpísaný výcvik. Bez absolvovania tohto výcviku by bol obžalovaný osobou, ktorá by nemohla ako policajť plniť všetky svoje povinnosti, najmä by nemohol viesť služobné cestné vozidlo. Za mimoriadne priliehavé je taktiež treba označiť aj paralelu s nutnosťou absolvovania vodičského kurzu za účelom získania vodičského preukazu fyzickými osobami, čo je v smere k podmienkam výkonu služobného pomeru policajta potrebné po právnej stránke hodnotiť rovnako.

Špecializovaný trestný súd dospel k správne mu záveru pokiaľ ide o naplnenie pojmu úplatok podľa § 131 ods. 3 Trestného zákona a síce, že bez ohľadu na presnú identifikáciu odovzdaného predmetu išlo o vec poskytnutú ako odmena za to, že nemusel riadnym spôsobom absolvovať predpísaný výcvik a bez toho, aby spĺňal predpísané podmienky, mu bolo oprávnenou osobou vystavené príslušné potvrdenie o jeho absolvovaní. Skutočnosť, či obžalovaný disponuje odbornými vedomosťami v oblasti cestnej premávky a riadenia služobných motorových vozidiel v takej alebo onakej kvalitatívnej miere, je pre právne posúdenie zisteného skutku bez akejkoľvek relevancie, nakoľko ak je riadenie služobných motorových vozidiel podmienené súčasnou dispozíciou príslušníka PZ potvrdením o absolvovaní odborného výcviku na uvedený účel, je prípadná dĺžka praxe alebo predchádzajúce vedomosti takéhoto žiadateľa bezpredmetná, ak tento výcvik neabsolvoval predpísaným spôsobom. Prijímú výklad obžalovaného by vodičom služobného motorového vozidla mohol byť aj napríklad taký príslušník Policajného zboru, ktorý síce vie spamäti citovať ustanovenia zákona o cestnej premávke a najazdil početné množstvo kilometrov napríklad na traktore, čo by viedlo k absurdnému popretiu zmyslu odborného výcviku pre vedenie služobných motorových vozidiel.

Z vyššie uvedeného je zrejماً správnosť právnej kvalifikácie skutku uvedeného v skutkovej vete rozsudku Špecializovaného trestného súdu ako prečinu podplácania podľa § 333 ods. 1 Trestného zákona.

Pokiaľ obžalovaný „dal do pozornosti“, že na hlavnom pojednávaní nebol oboznámený obsah príkazu sudcu pre prípravné konanie na vyhotovovanie obrazovo - zvukových záznamov k tomu najvyšší súd uvádza nasledovné.

Zo záznamu o preštudovaní vyšetrovacieho spisu uskutočneného 15. januára 2019 (č. I. 82 a nasl., zv. I. spisu) je zrejmé, že dotknutého procesného úkonu sa zúčastnila na základe substitučného splnomocnenia obhajcom obžalovaného (č. I. 83, zv. I. spisu) Mgr. Iveta Vanková, pričom bola upozornená, že samostatnou prílohou vyšetrovacieho spisu sú utajované skutočnosti k získaniu dôkazných prostriedkov v zmysle § 114 Trestného poriadku, ktoré po príslušnom poučení jej budú dané k nahliadnutiu v rozsahu návrhu prokurátora a príkazu súdu. Po vykonaní uvedeného obhajkyňa vyhlásila, že jej bol poskytnutý dostatok času na preštudovanie spisu a po preštudovaní spisu, prílohy a po nazretí do utajovanej prílohy uviedla, že nemá žiadne návrhy na doplnenie dokazovania a navrhuje zastaviť trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Takisto bol o nazretí do utajovanej prílohy spísaný osobitný záznam, ktorý potvrdzuje vyššie uvádzané skutočnosti (č. I. 84 a nasl., zv. I. spisu).

Následne 17. januára 2019 osobne obžalovaný preštudoval spis (viď záznam o preštudovaní vyšetrovacieho spisu, č. I. 86 a nasl., zv. I. spisu), ktorému boli po predchádzajúcom poučení dané k nahliadnutiu totožné písomnosti tvoriace obsah utajovanej prílohy, po vykonaní uvedeného vyhlásil, že mu bol poskytnutý dostatok času na preštudovanie spisu a po preštudovaní spisu, prílohy a po nazretí do utajovanej prílohy uviedol, že nemá žiadne návrhy na doplnenie dokazovania a navrhuje zastaviť trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Takisto bol o nazretí do utajovanej prílohy spísaný osobitný záznam, ktorý potvrdzuje vyššie uvádzané skutočnosti (č. I. 87 a nasl., zv. I. spisu).

Obhajoba nenamietala pôvodne zákonnosť príkazu ale „dala do pozornosti“, že tento nebol na hlavnom pojednávaní vykonaný. Príkaz na vyhotovenie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov (§ 114 Trestného poriadku) nie je bez namietania jeho nezákonnosti sám o sebe dôkazným prostriedkom, ktorý by obsahoval skutočnosti s dôkaznou hodnotou použiteľnou na preukazovanie viny. Ide o procesno-technické rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie umožňujúce zákonným spôsobom získať informácie s dôkaznou hodnotou, ktoré následne slúžia v procese dokazovania na preukazovanie (ne)viny páchatel'a. Preto je na hlavnom pojednávaní dôležité vykonať samotný obrazovo-zvukový záznam, ktorý obsahuje informácie s dôkaznou hodnotou (to sa v predmetnej veci stalo č. I. 155). V procese dokazovania v predmetnej veci (bez namietania nezákonnosti príkazu) preto príkaz sudcu pre prípravné konanie na vykonanie obrazovo-zvukových záznamov neslúžil ako dôkaz v pravom slova zmysle (akýmkoľvek spôsobom preukazujúci vinu či nevinu obžalovaného), ale takýmto dôkazom bol práve jeho výsledok, a to obrazovo-zvukový záznam. S ohľadom na to pokiaľ súd prvého stupňa neprečítal príkaz na hlavnom pojednávaní (§ 269 Trestného poriadku) nemožno hovoriť o zásadnej chybe v procesnom postupe, pretože absencia tohto postupu sa žiadnym negatívnym spôsobom nedotkla práv obžalovaného. Tu nemožno prehliadnuť, že obhajoba vykonanie príkazu na hlavnom pojednávaní postupom podľa § 269 Trestného poriadku nenavrchovala a dokonca takýto postup nenavrhlala ani na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní.

Aj napriek tomu odvolací súd doplnil dokazovanie vykonaním príkazu sudcu pre prípravné konanie na vykonanie obrazovo-zvukových záznamov a konštatuje, že tento podľa názoru najvyššieho súdu zodpovedá kritériám legality, legitimity a proporcionality. Obsahuje totiž všetky podstatné náležitosti v rozsahu zodpovedajúcem potrebným odôvodnenia takéhoto príkazu tak, že je z neho jednoznačne zrejmé, prečo bol vydaný, vo vzťahu ku komu, na akú dobu a pre aký trestný čin. Pokiaľ obhajoba spochybnila zákonnosť tohto príkazu preto, že stačilo vydať príkaz na odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky, takýto argument považuje najvyšší súd za nedostatočný a neprijateľný na vyslovenie, že by nemal spĺňať kritéria legality, legitimity a proporcionality. Bolo totiž na úvahe OČTK, aký prostriedok ITP mienia využiť pri odhaľovaní trestnej činnosti. Napokon opodstatnenosť použitia práve obrazovo-zvukového záznamu sa reálne prejavila aj perfektným zdokumentovaním priebehu skutkového deja vo veci obžalovaného I. S..

Najvyšší súd si neosvojil ani námietku obhajoby v tom, že by malo byť porušené právo obžalovaného na zákonného sudcu, pretože vznesenú námietku zaujatosti samosudca vybavil len postupom podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku. Obsahom námietky zaujatosti (č. I. 120 - 121) bola „nespokojnosť“

obžalovaného s tým, že sudca neakceptoval jeho ospravedlnenie neúčasti na hlavnom pojednávaní. Takýto dôvod zaujatosti nezodpovedá relevantným a zákonom predpokladaným dôvodom zaujatosti - pomer k veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka v zmysle § 31 ods. 1 Trestného poriadku. Postup samosudcu podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku (č. l. 127) bol správny a zákonný, pretože zo vznesenej námietky je zreteľné, že obžalovaný namietal len procesný postup samosudcu.

Čo sa týka námietky obžalovaného ohľadom neúplnosti získaných obrazovo - zvukových záznamov a na to nadväzujúcu argumentáciu ohľadom zrejmych technických zásahov do takto získaného dôkazného materiálu najvyšší súd uvádza nasledovné:

Podľa § 2 ods. 10, ods. 12 Trestného poriadku, orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie; orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Trestný poriadok teda predpisuje povinnosť súdu náležite zistiť skutkový stav ako aj zásadu voľného hodnotenia dôkazov. V súvislosti s trestnou vecou obžalovaného to znamená, že verzia zakladajúca trestnú zodpovednosť obžalovaného musí byť preukázaná mimo rozumnú pochybnosť. Predpoklad uvádzaný najvyšším súdom je rovnako treba chápať tak, že ak je možné v konkrétnej trestnej veci dospieť k niekoľkým, čo do pravdepodobnosti rovnocenným skutkovým verziám, má súd povinnosť prikloniť sa k tej eventualite, ktorá je pre obžalovaného najpriaznivejšia.

Pre eventualitu uznania obžalovaného za vinného musí platiť predpoklad, že súhrn vykonaných dôkazov predstavuje logickú a ničím nenarušovanú sústavu vzájomne sa dopĺňujúcich dôkazov, ktoré vo svojom celku spoľahlivo preukazujú všetky okolnosti vo vzťahu k identifikácii skutkového deja a jeho páchatela.

Zároveň je potrebné zdôrazniť, že ak súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, teda tieto hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo a v ich súhrne a následne dospel k logicky odôvodneným úplným skutkovým zisteniam, nemôže odvolací súd postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku odvolaním napadnutý rozsudok zrušiť len z dôvodu, že sám dospeje na základe svojho presvedčenie k inému hodnoteniu tých istých dôkazov s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom.

Najvyššiemu súdu nezostáva iné len skonštatovať, že z vykonaného dokazovania bol spoľahlivo a logicky ustálený skutkový stav tak, ako je uvedený v skutkovej vete rozsudku Špecializovaného trestného súdu.

Ak platí vyššie uvedené, je bez hlbšieho významu argumentácia obžalovaného, ktorý napáda skutočnosť, že obhajobe nebola predložená zvyšná časť obrazovo - zvukových záznamov. Malo ísť o záznamy vyhotovené od 16. augusta 2017 (vrátane), nakoľko príkaz sudcu pre prípravné konanie znel na vyhotovenie obrazovo - zvukových záznamov až do 12. septembra 2019. Treba uviesť, že žalovaného skutku sa obžalovaný dopustil 10. až 11. júla 2017.

Ak obhajoba v súvislosti s predloženým „neúplným“ obsahom získaných záznamov namieta aj „zrejme technické zásahy a manipuláciu“ s nimi, je treba poznamenať, že táto údajná „manipulácia“ sa má týkať záznamov vyhotovených 24. až 26. júla, a to len vo vymedzených časových pasážach, počítaných od niekoľkých minút až po pár hodín a nie manipulácie s celým obsahom záznamu. Ide teda o záznamy, ktoré pochádzajú z časového obdobia cca dva týždne po spáchaní skutku obžalovaným I. S..

Preto je správny záver Špecializovaného trestného súdu, ktorý sa s totožnou námietkou obhajoby vysporiadal tak, že záznamy týkajúce sa osoby obžalovaného z dní 10. a 11. júla 2017 žiadnou chybou netrpia, nie sú prerušované a tvoria ucelený celok. Preto ide o dôkaz, ktorý bol získaný zákonným spôsobom, je spôsobilý byť hodnotený súdom a je použiteľný pre účely posúdenia viny obžalovaného S..

Najvyšší súd uzatvára, že ak by obsah zabezpečených záznamov za súčasnej znalosti ostatných skutkových okolností prejednávanej trestnej veci bol hodnotený inak, teda priaznivejšie pre obžalovaného, bolo by to v rozpore s pravidlami logického úsudku a dedukcie.

K námietkam obžalovaného ohľadom údajnej iniciácie na „opečiatkovanie“ kupónov zo strany PPZ NAKA, expozitúra Východ v Košiciach, pričom po negatívnom stanovisku V. Y. došlo k nasadeniu ITP a následnej „kauze“ a k tvrdeniu obhajcu obžalovaného, že „mne táto vec tuná nekončí. Média si na tom zgustnú“ (viď prepis záverečnej reči obhajcu z hlavného pojednávania konaného 25. septembra 2019 na č. l. 168, zv. II. spisu), najvyšší súd môže len stručne poznamenať, že nie súd, ale prokurátor určuje skutok, ktorý bude predmetom súdneho konania a súd môže rozhodnúť v celej šírke výlučne len o skutku, ktorý je uvedený v skutkovej vete obžaloby. Súd nemôže konať o skutku, pre ktorý obžaloba nebola podaná. Tým samozrejme nie je dotknutá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a menovite prokurátora v prípade, ak budú disponovať tomu zodpovedajúcimi informáciami postupovať s poukazom na § 2 ods. 5 Trestného poriadku, resp. § 199 ods. 2 Trestného poriadku z úradnej povinnosti.

+ + +

V súvislosti s výrokom o treste najvyšší súd poznamenáva, že Špecializovaný trestný súd uložil obžalovanému taký druh trestu (peňažný trest) a určil jeho výšku, ktorý zodpovedá základným princípom a pravidlám ukladania trestu.

Medzi tieto v prvom rade patrí ustanovenie § 34 ods. 1 Trestného zákona zakotvujúce účel trestu, podľa ktorého trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Trest je opatrením štátneho donútenia, ktoré v mene štátu na základe a v medziach zákona ukladajú v predpísanom konaní na to povolané súdy páchatelovi za spáchaný trestný čin. V tejto definícii je vyjadrená zásada „nulla poena sine lege sine crimine sine iudicio“. Trest ako právny následok trestného činu môže priamo postihnúť len páchatela trestného činu (zásad personálnosti trestu) tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu (§ 34 ods. 3 Trestného zákona). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon na ochranu spoločnosti jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia), a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti - potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovne pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Ochrana spoločnosti sa teda uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú v zásade súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou.

Ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov robí z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest pritom nesmie byť prostriedkom na riešenie iných spoločenských problémov. Preto Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatelmi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného na to, aby viedol

riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest je protiprávne a nežiaduce. Váruje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. V treste je teda obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne hodnotenie páchatel'a a jeho činu, ale tak právne ako aj etické.

Ďalším ustanovením, ktoré musí súd aplikovať pri úvahách týkajúcich sa ukladania trestu je § 34 ods. 4 Trestného zákona, podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Výmerou trestu sa rozumie ie len určenie trestu v rámci sadzby tam, kde je trest takto kvantifikovaný, ale aj určenie rôznych modalít alebo obsahu trestov, ak je toto určenie vyhradené súdu (napr. určenie druhu a rozsahu zakázanej činnosti, rozsahom majetku, ktorý prepadá v prospech štátu, určením podmienok obmedzení pri treste zákazu pobytu pri podmieenečnom odsúdení). Práve rozpätie zákonom stanovenej trestnej sadzby pri určitých trestoch umožňuje a zároveň ukladá súdu povinnosť individualizovať ukladany trest. Súd je povinný vo výmere uloženého trestu zohľadniť všetky okolnosti uvedené v ustanovení § 34 ods. 4 , ods. 5 Trestného zákona.

Osobu páchatel'a treba hodnotiť vo všetkých súvislostiach v rámci hodnotenia osoby páchatel'a, pričom nemožno obísť ani možnosť jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Možnosť nápravy páchatel'a konkretizuje jeho osobu vo všetkých zásadných súvislostiach. Primárne ide o stanovenie prognózy budúceho vývoja správania sa páchatel'a na základe objasnenia jeho osobnostných vlastností a ich spojitosti so spáchaným trestným činom vrátane vplyvu sociálnej mikroštruktúry. Z hľadiska posúdenia možnosti nápravy páchatel'a má veľký význam celkový spôsob jeho života a jeho správanie pred spáchaním trestného činu a jeho postoj k spáchanému trestnému činu (Rt 23/1967). Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uložením trestu poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti. Pri ukladaní trestov treba zároveň vychádzať zo spojenia a vzájomnej vyváženosti dvoch princípov, a to z princípu zákonnosti trestu a z princípu individualizácie trestu. Trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu), úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy.

Špecializovaný trestný súd postupoval v súlade s vyššie uvedenými zásadami ukladania trestov a pri určení druhu trestu - peňažný trest a určení jeho výšky - tisíc Eur správne u obžalovaného I. S. prihliadol na spôsob vykonania činu, na jeho zavinenie, pohnútku, na osobu obžalovaného, jeho pomery, na možnosť nápravy obžalovaného a uložil mu primeraný trest zodpovedajúci potrebám individuálne a generálnej prevencie trestu ako aj morálnemu odsúdeniu páchatel'a spoločnosťou.

Pokiaľ však Špecializovaný trestný súd ustanovil obžalovanému, podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona, náhradný trest odňatia slobody až vo výmere desať mesiacov - pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, podľa názoru najvyššieho súdu, nepostupoval správne, a to s ohľadom na to, že aj náhradný trest odňatia slobody ustanovený pri peňažnom treste musí byť ukladany v súlade so zásadami ukladania trestu a musí byť i spravodlivo a objektívne proporcionálny k výmere uloženého peňažného trestu. Odvolací súd považuje za neadekvátne, aby náhradný trest odňatia slobody vo výmere desať mesiacov (ustanovený Špecializovaným trestným súdom) mal slúžiť ako odstrašenie a zároveň motivácia na to, aby obžalovaní zaplatili peňažný trest vo výške 1000 Eur, pretože pomer závažnosti a dôsledkov týchto trestov je nevyvážený.

Pri úvahách o primeranosti výmery náhradného trestu odňatia slobody treba citlivo zvažovať závažnosť a rozsah zásahu do osobnej slobody páchatel'a vo forme odňatia slobody, ak peňažný trest páchatel' úmyselne nezaplatí. Hlavným zmyslom náhradného trestu odňatia slobody v zmysle § 57 ods. 3 Trestného zákona totižto nie je generálna či individuálna prevencia trestu a dokonca ani morálne odsúdenie spoločnosťou. Náhradný trest v zmysle § 57 ods. 3 Trestného zákona prioritne plní funkciu hrozby (ak peňažný trest nezaplatí „pôjde do väzenia“) a zároveň motivácie (zaplatiť peňažný trest, a tak sa vyhnúť „väzeniu“), čo má páchatel'a „donútiť“ peňažný trest zaplatiť.

Preto nemožno náhradné tresty odňatia slobody (§ 57 ods. 3 Trestného zákona) ukladať v proporcionálne nevyvážených výmerách k peňažným trestom. S ohľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že náhradný trest odňatia slobody vo výmere tridsať dní (pri úvahách, že 100 Eur = tri dni odňatia slobody, 1000 Eur = približne jeden mesiac odňatia slobody, či 10 000 Eur = približne 10 mesiacov odňatia slobody, s tým že pri vyšších peňažných trestoch sa vždy bude zvažovať náležitá primeranosť výmery náhradného trestu odňatia slobody), ktorý ustanovil obžalovanému I. S. týmto rozsudkom príľhavejšie zodpovedá jeho prioritnému účelu ako náhradný trest odňatia slobody ustanovený obžalovanému Špecializovaným trestným súdom. V tejto časti rozhodol najvyšší súd v prospech obžalovaného na základe jeho odvolania, a preto nemohol jeho odvolanie zamietnuť ako nedôvodné (R 88/2015).

S ohľadom na uvedené rozhodol najvyšší súd pomerom hlasov 3:0 tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.